

Basisdocument externe veiligheid

GEMEENTE ASTEN

Basisdocument externe veiligheid

Gemeente Asten

In opdracht van: Gemeente Asten

Opgesteld door: SRE Milieudienst
Keizer Karel V Singel 8
Postbus 435
5600 AK Eindhoven
040 2594604

Auteur: Drs. R.A. Hovestad

Collegiale toets: Ing. J.L. Kooistra (projectleider)

Datum: 9 april 2008

Status: Definitief

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
	1.1. Gevolgde werkwijze	4
	1.2. Leeswijzer	4
2.	Beleid en wetgeving	5
	2.1. Inleiding	5
	2.2. Rijk	5
	2.3. Provincie Noord-Brabant	7
	2.4. Gemeente Asten	8
3.	De objectieve nulsituatie	9
	3.1. Inleiding	9
	3.2. Normering	9
	3.2.1. Plaatsgebonden risico	9
	3.2.2. Groepsrisico	9
	3.3. Risicovolle bedrijven	10
	3.3.1. Conclusie	11
	3.4. Vervoer gevaarlijke stoffen	11
	3.4.1. Over de weg	11
	3.4.2. Over het spoor	13
	3.4.3. Over het water	13
	3.4.4. Door buisleidingen	13
	3.4.5. Conclusie	13
4.	De subjectieve nulsituatie	14
	4.1. Inleiding	14
	4.2. De situatie in onze gemeente	14
	4.3. Conclusie	14
5.	Externe veiligheid en de ruimtelijke ordening	15
	5.1. Inleiding	15
	5.2. Vigerende bestemmingsplannen	15
	5.3. Ruimtelijke plannen	16
	5.4. De verankering van externe veiligheid in het bestemmingsplan	17
	5.5. Conclusie	17
6.	De rol van risicocommunicatie	18
	6.1. Inleiding	18
	6.2. Uitgangspunten aanpak risicocommunicatie	18
	6.3. Risicocommunicatie en de beleidsvisie externe veiligheid	19

7.	Aanpak en instrumenten	20
	7.1. Inleiding	20
	7.2. Integrale aanpak	20
	7.2.1. De veiligheidsketen	20
	7.2.2. Instrumenten	21
	7.3. Overzicht actiepunten	22
	Referenties	24
Bijlage 1	Begrippenlijst externe veiligheid	25
Bijlage 2	Samenstelling werkgroep	31
Bijlage 3	Juridisch kader	32
Bijlage 4	Risicokaart Asten (status: november 2007)	34
Bijlage 5	Lijst van risicovolle bedrijven (status: november 2007)	35

1. Inleiding

Externe veiligheid is een onderwerp, waarbij meerdere beleidsterreinen betrokken zijn. Denk bijvoorbeeld aan milieu, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, communicatie en de brandweer. Om voor onze gemeente en haar bestuurders het overzicht te behouden en de rol en positie te kunnen bepalen, dient een integraal document te worden ontwikkeld. Dit basisdocument is daar een uitwerking van. Bovendien wordt hiermee duidelijk wat de gestelde ambities uit het visiedocument in de praktijk betekenen, en welke acties nog uitgevoerd moeten worden om de gewenste doelstellingen te behalen.

1.1. Gevolgde werkwijze

De drie samenstellende delen van deze beleidsvisie zijn in nauwe samenwerking tot stand gekomen tussen onze medewerkers en vertegenwoordigers van de SRE Milieudienst. De leden van de werkgroep staan vermeld in bijlage 2. Voorafgaand aan het opstellen van de beleidsvisie is er een werksessie geweest om een beeld te vormen van de ambities en de uitgangssituatie in onze gemeente. In de daarop volgende bijeenkomsten is het concept voorgelegd aan de werkgroep. Het resultaat van deze besprekingen is gebruikt, om te komen tot een beleidsvisie die is toegesneden op de situatie in onze gemeente.

1.2. Leeswijzer

In de eerste plaats wordt het relevante externe veiligheidsbeleid en -wetgeving in kaart gebracht, met een doorkijk naar het beleid dat in de 'pijplijn' zit (hoofdstuk 2). Op grond hiervan wordt de objectieve nulsituatie in de gemeente beoordeeld (hoofdstuk 3). Vervolgens komt de subjectieve nulsituatie aan bod (hoofdstuk 4). Dit is het 'zachte' gedeelte van de beleidsvisie. Het gaat hier immers om de perceptie van externe veiligheid onder de inwoners van onze gemeente. In hoofdstuk 5 wordt de relatie tussen externe veiligheid en de ruimtelijke ordening besproken. Daarbij wordt aandacht besteed aan onze ruimtelijke plannen en de verankering van externe veiligheid in het bestemmingsplan. Omdat voorts het verstrekken en delen van informatie over risico's van groot belang is, is er ook een hoofdstuk aan risicocommunicatie gewijd (hoofdstuk 6).

Met het bovenstaande is de inventarisatie van de relevante zaken voor externe veiligheid afgerond. In hoofdstuk 7 wordt een overzicht gegeven van de acties uit de voorgaande hoofdstukken, waarbij is aangegeven of het knel- of aandachtspunten betreffen. Knelpunten zijn situaties waarbij wettelijke normen worden overschrijden, terwijl aandachtspunten ontstaan door lacunes in de kennis of conflicteren met de gemeentelijke ambities.

2. Beleid en wetgeving

2.1. Inleiding

Voor het in kaart brengen van het vigerende beleidskader is gebruik gemaakt van de indeling in rijk, provincie Noord-Brabant en de gemeente Asten. Hiermee wordt systematisch inzichtelijk welke beleidsinstrumenten er voor welke overheid beschikbaar zijn om externe veiligheid vorm te geven. Uitdrukkelijk moet worden vermeld dat de opsomming van de hier besproken wetgeving niet-limitatief is. Voor meer juridische informatie wordt verwezen naar bijlage 3.

2.2. Rijk

Risicovolle bedrijven

In 2004 is het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi) in werking getreden. Hierin zijn de waarden voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico wettelijk verankerd en is er een directe relatie gelegd met de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Het besluit regelt dat het bevoegde gezag op grond van de Wet milieubeheer alleen een milieuvergunning kan verlenen als voldaan is aan de veiligheidsafstanden. Het regelt tevens dat een gemeente in het bestemmingsplan aantoont dat ze conform regelgeving omgaat met externe veiligheid. Bouwplannen worden nog niet direct aan het Bevi getoetst. Hiervoor is aanpassing van de Wet Ruimtelijke Ordening nodig. Deze aanpassing vindt naar verwachting medio 2008 plaats.

De externe veiligheidssituatie rondom risicovolle inrichtingen wordt zichtbaar aan de hand van een kaart met risicocontouren. Gemeenten moeten de gegevens van de daartoe aangewezen bedrijven invoeren in het risicoregister, waarna een kaart met risicocontouren te zien is in het systeem. Er is een landelijke (RRGS) en provinciale (RIS) risicokaart. Een afdruk van de laatstgenoemde is opgenomen in bijlage 4.

Transport van gevaarlijke stoffen

Het externe veiligheidsbeleid voor het vervoer van gevaarlijke stoffen is op dit moment gebaseerd op de Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (verder te noemen: de nota RNVGS). Omdat deze nota niet in alle gevallen eenduidig wordt uitgelegd en toegepast, is dit beleid verder geoperationaliseerd en verduidelijkt in de circulaire 'Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen'.

In deze circulaire wordt de risicobenadering¹ uitgewerkt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen valt niet binnen het toepassingsbereik. In de circulaire wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het Bevi. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de uitwerking van de normen voor het plaatsgebonden risico en hoe een verhoogd groepsrisico verantwoord moet worden. De risico's vormen input voor besluitvorming omtrent vervoersbesluiten (zoals de aanleg van een nieuwe weg) en omgevingsbesluiten (zoals het vaststellen van een bestemmingsplan).

¹ De risicobenadering (neem een acceptabel risico: kans maal gevolg is acceptabel, of niet) verschilt van de effectbenadering (neem een veilige afstand).

Voor vervoer over de weg geldt dat gemeenten een routing kunnen vastleggen voor het transport van gevaarlijke stoffen. Deze mogelijkheid is vastgelegd in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Ook zonder de mogelijkheid van routing zijn transporten met gevaarlijke stoffen gehouden aan de bepaling om bebouwde kommen zoveel mogelijk te mijden.

Toekomstige ontwikkelingen: Basisnet

Het kabinet wil een Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen vaststellen. Daarbij wordt een afweging gemaakt tussen ruimtelijke, vervoers- en veiligheidsbelangen. Op die manier wil het kabinet het vervoer van gevaarlijke stoffen zo duurzaam mogelijk maken en duidelijkheid bieden over de consequenties van dit vervoer. Het kabinet gaat bij het Basisnet uit van drie categorieën:

1. het vervoer van gevaarlijke stoffen krijgt geen beperkingen opgelegd, maar er gelden wel ruimtelijke beperkingen in de omgeving van de transportas;
2. er gelden beperkingen voor zowel het vervoer als voor de ruimtelijke ontwikkelingen;
3. er gelden alleen beperkingen voor het vervoer en er gelden geen ruimtelijke beperkingen (wel ten aanzien van geluid en emissies).

Voor onze gemeente is het "Basisnet Weg" van belang. In november 2006 heeft het ministerie van Verkeer & Waterstaat een conceptversie van dit basisnet uitgebracht. Het "Basisnet Weg" heeft betrekking op de rijkswegen. Zo maakt de A67 ten noorden van Asten onderdeel uit van het voorgestelde basisnet. Het is echter nog niet bekend in welke categorie de weg ondergebracht wordt. Naast de rijkswegen wordt er ook een basisnet voor de provinciale wegen voorbereid. Ook dat kan mogelijk consequenties hebben voor onze gemeente.

Actie 1:

Monitoren van de ontwikkelingen met betrekking tot de basisnetten voor rijks- en provinciale wegen.

Buisleidingen

Voor buisleidingen geldt, in tegenstelling tot andere transportvormen, nog geen risicobenadering. VROM heeft standaard veiligheidsafstanden vastgelegd in ruimtelijke plannen, welke aangehouden moeten worden tussen een buisleiding en bijvoorbeeld woningen, scholen en ziekenhuizen. Deze afstanden staan in twee circulaire van VROM:

- de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984;
- de circulaire 'Bekendmaking van beleid ten behoeve van de zonering langs transportleidingen voor brandbare vloeistoffen van de K1-, K2- K3-categorie' van 1991.

Toekomstige ontwikkelingen

Uit onderzoek van het RIVM en het ministerie van VROM is gebleken dat onder andere de wet- en regelgeving voor buisleidingen met gevaarlijke stoffen tekort schiet. Ook moeten veiligheidsafstanden rond buisleidingen, het beheer en toezicht en de registratie van de ligging van buisleidingen worden verbeterd.

Om de veiligheid met betrekking tot buisleidingen te verbeteren, komt VROM met een Algemene Maatregel voor Bestuur (AMvB). In de AMvB wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het Bevi.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de uitwerking van de normen voor het plaatsgebonden risico en hoe een verhoogd groepsrisico verantwoord moet worden. Ook krijgen buisleidingen een ruimtelijke doorwerking (o.a. verplichte opname in het bestemmingsplan).

Om de nieuwe veiligheidsafstanden te berekenen is een rekenprogramma ontwikkeld. Deze is echter nog niet beschikbaar (naar verwachting eind 2008). In urgente gevallen kan de Gasunie nu al rekenen met het nieuwe programma, en de gemeente adviseren over de nieuwe afstanden.

Actie 2:

Monitoring van de relevante wet- en regelgeving.

2.3. Provincie Noord-Brabant

Provinciale beleidsvisie externe veiligheid

De provincie is momenteel bezig met het opstellen van een beleidsvisie externe veiligheid. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten leidend:

- veilige leefomgeving voor inwoners;
- goed vestigingsklimaat voor bedrijven;
- vervoer van gevaarlijke stoffen in goede banen.

Om aan deze visie uitvoering te geven, werkt de provincie samen met de Brabantse gemeenten en de drie regionale milieudiensten. Hiermee wordt beter inzicht verkregen in de gebieden, waar zich spanningsvelden voordoen tussen ruimtelijke ontwikkelingen en de risico's van externe veiligheid. Op basis van de geconstateerde spanningsvelden gaat de provincie haar strategie bepalen.

Subsidieregeling programmafinanciering externe veiligheidsbeleid

Om te zorgen voor een goede implementatie van het externe veiligheidsbeleid heeft het ministerie van VROM een subsidieregeling opgezet. Dit is de 'Subsidieregeling Programmafinanciering Externe Veiligheidsbeleid'. Per provincie is binnen deze regeling een vast subsidiebedrag per jaar opgenomen voor de jaren 2006-2010. Om gebruik te maken van deze subsidie heeft de provincie Noord-Brabant een programma samengesteld (zie hiervoor www.bouwenaanbrabantveiliger.nl). Binnen dit programma zijn voor 2008 vier speerpunten benoemd. Een van deze speerpunten is het opstellen van een beleidsvisie externe veiligheid. Het onderhavige document is een uitwerking hiervan voor onze gemeente. Daarnaast wordt in de periode tot 2010 de aanpak van externe veiligheid op projectbasis geleidelijk aan vervangen door de verstrekking van structurele middelen. De gemeente kan deze middelen naar eigen inzicht besteden bij de uitvoering van haar EV-taken.

Toetsing RO plannen

De provincie beoordeelt in de huidige situatie de ruimtelijke plannen van onze gemeente. Deze situatie geldt tot de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. Voor de gemeente is het van belang te weten, hoe de provincie het aspect externe veiligheid in ruimtelijke plannen gaat toetsen. Dit om geen vertraging op te lopen bij de goedkeuring van de plannen. De provincie heeft ten aanzien van het groepsrisico (nog) geen beleid opgesteld, dat voorziet in het toetsen van ruimtelijke plannen op externe veiligheid.

Om duidelijkheid omtrent toetsing te scheppen is een project gestart met als doel afstemming tussen de provinciale ruimtelijke visie en gemeentelijke ruimtelijke plannen te verkrijgen. Tijdens dit project wordt vastgelegd hoe de provincie toetst en zal gaan toetsen op groepsrisico. Dit is van belang totdat de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) van kracht wordt, maar ook na invoering van deze wet biedt het handvatten voor de verantwoording van het groepsrisico.

Actie 3:

Volgen van de beleidsontwikkeling beleidskader provincie Noord-Brabant.

2.4. Gemeente Asten

Integraal Veiligheidsbeleid (IVB)

In het IVB is externe veiligheid ondergebracht bij fysieke veiligheid. Er is aandacht besteed aan de aanwezige risicobronnen binnen onze gemeente. In het bijbehorende uitvoeringsprogramma is als ambitie voor 2010 opgenomen: 'burgers weten welke risico's zij lopen door risicovolle bedrijven of risicovolle situaties en weten hoe zij hiermee om kunnen of moeten gaan. Door indien nodig handhavend op te treden worden risicovolle situaties aangepakt hetgeen een positieve impuls geeft aan een veilige leefomgeving. Voorts zijn alle industrieterreinen goed bereikbaar en toegankelijk voor de brandweer.'

Milieuwerkprogramma

De (verplichte) activiteiten die de gemeente Asten uitvoert op het gebied van externe veiligheid zijn opgenomen in het milieuwerkprogramma. Hierin staan de milieutaken die de gemeente Asten gepland heeft, evenals de daarvoor begrote middelen. In 2008 verschijnt een nieuw milieuwerkprogramma, met daaraan gekoppeld het milieubeleidsplan.

Structuurvisie "De Avance"

In de Structuurvisie geeft het gemeentebestuur aan hoe zij de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Asten ziet. De Structuurvisie is een belangrijk gemeentelijk plan, dat uitspraken doet over nieuwe woon- en werklocaties, maar ook over zaken als inbreiding en herstructurering, natuur & landschap, water, verkeer en recreatie. Voor de formulering van de gebiedgerichte ambities op het gebied van externe veiligheid is de Structuurvisie als uitgangspunt genomen.

Toekomstige ontwikkelingen: Nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro)

In de huidige situatie worden bestemmingsplannen goedgekeurd door de provincie. De nieuwe Wro (verwachte inwerkingtreding: medio 2008) legt de bevoegdheid voor goedkeuring en handhaving van bestemmingsplannen bij de gemeenten. Hiermee worden wij verantwoordelijk voor de externe veiligheidssituatie bij de vaststelling van nieuwe ruimtelijke plannen. Voorts biedt de wet meer mogelijkheden om toezicht te houden op ruimtelijke ontwikkelingen door het laten vaststellen van een (verplichte) structuurvisie. Hiermee wordt voor een ieder in algemene zin duidelijk of bepaalde initiatieven binnen de gewenste ruimtelijke inrichting passen.

3. De objectieve nulsituatie

3.1. Inleiding

De objectieve nulsituatie verschaft informatie over de feitelijke risicobronnen binnen een gemeente. Dit is een terreinverkenning op basis van het bestaande risicobeleid. De term 'objectief' wordt hier expliciet vermeld om een onderscheid te maken met de 'zachte' subjectieve nulsituatie (zie hoofdstuk 4). Hier staan niet de 'harde' wettelijke normen centraal, maar de perceptie van externe (on)veiligheid bij de burger.

3.2. Normering

3.2.1. Plaatsgebonden risico

Bij het beschrijven van de normen voor het plaatsgebonden risico is het van belang om een onderscheid te maken tussen nieuwe en bestaande situaties. De normstelling voor beide is namelijk verschillend.

Risicovolle bedrijven		Overschrijding PR 10^{-5} /jaar	Overschrijding PR 10^{-6} /jaar
Kwetsbare objecten	Bestaand	Niet toegestaan: urgente sanering (voor 27-10-2007) ²	Niet toegestaan: niet-urgente sanering (voor 01-01-2010) ³
	Nieuw	Niet toegestaan	Niet toegestaan
Beperkt kwetsbare objecten	Bestaand	Toegestaan: geen sanering nodig	Toegestaan: geen sanering nodig
	Nieuw	Niet toegestaan	In principe niet toegestaan: afwijking is mogelijk (richtwaarde)

Transportassen		Overschrijding PR 10^{-5} /jaar	Overschrijding PR 10^{-6} /jaar
Kwetsbare objecten	Bestaand	Niet toegestaan	Niet wenselijk: streven naar 10^{-6}
	Nieuw	Niet toegestaan	Niet toegestaan
Beperkt kwetsbare objecten	Bestaand	Niet toegestaan	Niet wenselijk: streven naar 10^{-6}
	Nieuw	Niet toegestaan	In principe niet toegestaan: afwijking is mogelijk (richtwaarde)

3.2.2. Groepsrisico

Voor het groepsrisico geldt dat bestaande situaties niet verantwoord hoeven te worden. Voor nieuwe situaties geldt de lijn zoals vastgelegd in het visiedocument. Dit betekent dat afhankelijk van het gebied en de ambities een beperkte of uitgebreide verantwoording moet worden doorlopen.

² Het Bevi bevat een saneringsverplichting voor inrichtingen die de wettelijke grenswaarde van het plaatsgebonden risico (PR) overschrijden (artikel 17 en 18). Bij urgente saneringen moet het bevoegd gezag er vóór 27 oktober 2007 voor zorgen dat het risico voor kwetsbare objecten in de omgeving van de betreffende categorie van inrichtingen voldoet aan de grenswaarde van de PR-contour 10^{-5} per jaar.

³ Niet-urgente saneringen – situaties met een PR-contour tussen de 10^{-5} en 10^{-6} per jaar – moeten vóór 1 januari 2010 zijn uitgevoerd.

3.3. Risicovolle bedrijven

Asten

Binnen de gemeentegrenzen van Asten bevinden zich 26 risicovolle objecten, waarvoor op basis van de 'Drempelwaarden risicokaart' (2005) vaste plaatsgebonden risicocontouren zijn berekend. Zie bijlage 5 voor een lijst van de relevante objecten.

Wel kan op basis van de huidige lijst en de risiconormen geconcludeerd worden dat er twee niet-urgente saneringssituaties zijn in Asten. Het betreffen hier de LPG-stations aan de Emmastraat en de Tuinstraat. Deze dienen uiterlijk in 2010 te zijn gesaneerd. Naar verwachting is er dan geen sprake meer van ene verplichte saneringssituatie aangezien bij het LPG-tankstation aan de Emmastraat het vulpunt wordt verlegd en bij het LPG-tankstation aan de Tuinstraat de doorzet wordt vastgezet op <math><1000\text{m}^3/\text{jaar}</math>. Daarnaast heeft VROM een convenant afgesloten met de LPG-sector. Met behulp van onder andere aanvullende maatregelen zal de branche de huidige probleemsituaties aanpakken. Gezien onze pro-actieve houding ten aanzien van de sanering van bestaande risicovolle inrichtingen in een risicoluw gebied (zie onze beleidsvisie) dienen de mogelijk heden van sanering onderzocht te worden.

Actie 4:

Volgen of de geplande wijzigingen daadwerkelijk worden doorgevoerd dan wel het op de voet volgen van de berichtgeving van het ministerie van VROM en de LPG-branche over de aanpak van niet-urgente saneringen.

Actie 5:

Mogelijkheden onderzoeken tot verdere sanering van de LPG-tankstations.

Daarnaast lijkt het van belang te zijn om een nieuwe risicoanalyse te laten uitvoeren voor het bedrijf dat is gevestigd aan het Ommelse Bos. Het betreft hier een opslag voor ammoniak.

Actie 6:

Onderzoek naar de noodzaak voor het uitvoeren van een nieuwe QRA (=risicoberekening) voor het bedrijf aan het Ommelse Bos.

Het groepsrisico vormt vooralsnog in geen van de bovenstaande gevallen een probleem. Het betreffen hier al bestaande, vergunde situaties en deze hoeven derhalve niet verantwoord te worden. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het rapport 'Onderzoek Externe Veiligheid' (SRE, 2007). Wel moet nagegaan worden of de toegankelijkheid en de secundaire blusvoorzieningen op de huidige bedrijventerreinen voldoende toereikend zijn voor de hulpdiensten.

Actie 7:

Checken toegankelijkheid en secundaire blusvoorzieningen op de bedrijventerreinen in onze gemeente.

In en om het recreatiepark Prinsenmeer zijn (potentieel) risicovolle objecten gesitueerd en behoeft derhalve extra aandacht. Hoewel hier geen normen worden overschreden, kunnen naast de aanwezige semi-permanente bewoning op gezette tijden zeer grote aantallen mensen (ca. 10.000) aanwezig zijn. Wij willen een leidraad ontwikkelen om de externe veiligheid van deze mensen zoveel mogelijk te waarborgen.

Actie 8:

Ontwikkelen van een leidraad om de externe veiligheid van recreatiepark Prinsenmeer te waarborgen bij aanwezigheid van grote aantallen mensen.

Omliggende gemeenten

Naast de "eigen" risicovolle bedrijven valt onze gemeente in de invloedssfeer van een inrichting die zich buiten de gemeentegrens bevindt. Het gaat om het bedrijf Dumeco in Helmond, dat vanwege haar ammoniakinstallatie een contour heeft dat over ons grondgebied loopt. Dit is echter de letselschadecontour. Dat betekent dat er kans is op schade en gewonden. Voor externe veiligheid is alleen de grens van het invloedsgebied van belang, waarbij sprake is van 1% letaliteit. Deze geeft aan tot op welke afstand er doden kunnen vallen in de omgeving van een risicovolle activiteit.

3.3.1. Conclusie

Plaatsgebonden risico

Er is sprake van een tweetal niet-urgente saneringssituaties in de gemeente Asten. Deze moeten voor 01-01-2010 zijn opgelost. Naar verwachting is dit het geval. De wijzigingen bij de tankstations aan de Emmastraat en Tuinstraat dienen op de voet gevolgd te worden. Daarnaast verdient het aanbeveling te letten op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het invloedsgebied van de aanwezige risicobronnen. Zie hoofdstuk 5 over deze zogenoemde 'verborgen saneringssituaties'.

Groepsrisico

De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt in bestaande situaties nergens overschreden. Bij toekomstige ontwikkelingen in het invloedsgebied van bestaande risicovolle inrichtingen dient, afhankelijk van de gebiedsindeling uit het visiedocument, een beperkte of uitgebreide verantwoording te worden doorlopen.

3.4. Vervoer gevaarlijke stoffen

Het transport van gevaarlijke stoffen kan op verschillende manieren plaatsvinden. Hieronder wordt per modaliteit (vervoerswijze) besproken of er risico's zijn voor Asten.

3.4.1. Over de weg

Voor de gemeente Asten is het transport van gevaarlijke stoffen over de weg beoordeeld. De meest relevante wegen zijn de rijksweg A67 en de provinciale weg N279. Uit het onderzoeksrapport is gebleken dat met name het transport over de A67 significante risico's oplevert. Hoe groot de risico's exact zijn is onderwerp van nadere studie. Bij de N279 kan al wel geconcludeerd worden dat de risico's verwaarloosbaar zijn.

Actie 9:

Monitoren berekening risico's A67. Zie ook Onderzoek Externe Veiligheid (SRE, 2007).

Een ander aandachtspunt, dat samenhangt met het transport van gevaarlijke stoffen over de A67, zijn de opstelplaatsen voor vrachtwagens bij Motel Nobis. Naast gewone vrachtwagens parkeren hier ook tankauto's met gevaarlijke stoffen. De risico's hiervan zijn onvoldoende bekend.

Actie 10:

Onderzoek naar de risico's van de opstelplaatsen voor tankauto's bij Motel Nobis.

Met bovenstaande beoordeling is echter nog niets gezegd over het vervoer van gevaarlijke stoffen over gemeentelijke wegen. Voor de gemeente Asten is dit in kaart gebracht met welke frequentie transportstromen van gevaarlijke stoffen in bulk over de gemeentelijke wegen worden vervoerd en hoe deze transportroutes over de gemeentelijke wegen lopen. Op basis van deze informatie is het plaatsgebonden risico en het groepsrisico beoordeeld.

Uit genoemd inventariserend onderzoek blijkt dat op de gemeentelijke wegen in de gemeente Asten geen overschrijding van de normen voor het plaatsgebonden risico en groepsrisico plaatsvindt. Binnen Asten zijn meerdere inrichtingen waarnaar bulktransport van voor externe veiligheid relevante stoffen plaatsvindt. De meeste transporten vinden plaats ten behoeve van tankstations. In het buitengebied zijn diverse opslagtanks van propaan aanwezig.

In de gemeente Asten komen voorts geen weggedeelten voor waarbij de kans op overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico aanwezig is. Dit is gebaseerd op de gegevens van de inrichtingen in de gemeente Asten. Het aantal transporten kan hoger liggen, doordat deze wegen ook gebruikt worden voor vervoer van gevaarlijke stoffen van en naar inrichtingen in omliggende gemeenten. Gezien de wegenstructuur kan aangenomen worden dat dit speelt bij de wegen met een bovengemeentelijke functie zoals de N266 en de wegen die uitkomen bij afslag 36 van de A67, zoals de N279.

Zowel de vuistregels als de inventarisatie zijn globale berekeningen en geven slechts een indicatie van het risico. Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen een zone van 100 meter rondom de (gemeentelijke) wegen waarover gevaarlijke stoffen (in casu LPG en propaan) wordt getransporteerd, dient in principe onderzocht te worden of de een verhoging van het groepsrisico aanvaardbaar is.

Actie 11:

Op basis van de in de structuurvisie voorziene ontwikkelingen onderzoeken of de hierin opgenomen potentiële plannen in de zones van 100 meter rondom genoemde gemeentelijke wegen leiden tot een vanuit het oogpunt van externe veiligheidsbeleid ongewenste toename van het groepsrisico.

In situaties waar het plaatsgebonden risico en het groepsrisico niet overschreden worden kan het toch raadzaam zijn om, vanwege de mogelijke effecten die op kunnen treden, maatregelen of voorbereidingen te treffen, die deze schadelijke effecten kunnen beperken, zie de aanbevelingen in de inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen.

Actie 12:

Onderzoeken of de in de inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen opgenomen schadebeperkende algemene maatregelen zinvol zijn gelet op de Astense situatie.

Actie 13:

Inzicht in het transport van gevaarlijke stoffen over gemeentelijke wegen om antwoord te geven op de vraag of routing wenselijk is (onderzoek is in concept klaar: relatie met project Brabant Veiliger: onderzoek VGS).

3.4.2. Over het spoor

Het spoortransport van gevaarlijke stoffen is, gezien de ligging van de gemeente Asten, niet relevant.

3.4.3. Over het water

Het transport van gevaarlijke stoffen per schip is, gezien de ligging van de gemeente Asten, niet relevant.

3.4.4. Door buisleidingen

Binnen de gemeente Asten bevinden zich de tracé's van een tweetal ondergrondse hoge druk aardgasleidingen. Er bevinden zich verder geen andere relevante buisleidingen.

De hogedruk aardgasleidingen, mede door de omgeving (weinig bebouwing), geen beperkingen. Zekerheidshalve dient dit nog gecontroleerd te worden nadat de AMvB Buisleidingen van kracht is geworden. Hierin worden ook administratieve- en fysieke maatregelen opgenomen, waarmee eventuele risico's verder worden verkleind. Het volgen van de ontwikkelingen op buisleidingengebied is daarom sterk aan te raden.

Actie 14:

Ligging aardgasleidingen toetsen aan nieuwe normering (na inwerkingtreding nieuwe regelgeving; wordt momenteel eind 2008 verwacht). Op basis daarvan bepalen of zich kwetsbare objecten bevinden binnen de risicocontouren van de leidingen.

3.4.5. ConclusiePlaatsgebonden risico

Het transport van gevaarlijke stoffen levert geen directe knelpunten op met betrekking tot het plaatsgebonden risico. Het transport van gevaarlijke stoffen over de rijksweg A67 vormt wel een aandachtspunt. Dit is afhankelijk van de resultaten van het vervolgonderzoek.

Groepsrisico

Het groepsrisico levert bij het transport van gevaarlijke stoffen geen probleem op. Mogelijk dat ook hier een uitzondering geldt voor de rijksweg A67. Bestaande overschrijdingen van het groepsrisico hoeven echter niet gemotiveerd te worden. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de invloedsgebieden van de transportassen moet wel een verantwoording plaatsvinden door de

gemeente. Leidend hierbij is de gebiedsindeling uit het visiedocument. Hieruit kan worden afgeleid of er een beperkte dan wel uitgebreide verantwoording doorlopen moet worden.

4. De subjectieve nulsituatie

4.1. Inleiding

Bij productie, transport en opslag van gevaarlijke stoffen ontstaat gevaar voor de omgeving. Sommige gevaren stuiten op grote ongerustheid bij burgers, andere leiden niet of nauwelijks tot bezorgdheid. Hoe komt het dat wat burgers als gevaarlijk waarnemen lang niet altijd in overeenstemming is, met wat volgens berekeningen van experts ook echt gevaarlijk is (de objectieve situatie)? En hoe en waarom ontstaat sociaal protest tegen wat de industrie een risico noemt maar voor veel burgers een gevaar betekent? Met deze vragen komen we bij de subjectieve perceptie van risicobronnen in de omgeving.

4.2. De situatie in onze gemeente

Het inzicht in de subjectieve nulsituatie wordt meestal afgeleid uit leefbaarheidsenquêtes die zijn gehouden onder de bevolking van een bepaalde gemeente. In onze gemeente is een dergelijk onderzoek voor het laatst in 2007 gehouden. Hierin is niet specifiek aandacht besteed aan de beleving van externe veiligheid. Mogelijk kan dit aandachtspunt worden meegenomen in het volgende onderzoek.

Actie 15:

Aandacht besteden aan externe veiligheid in toekomstige leefbaarheidsenquêtes. Hiermee wordt inzicht verkregen in de subjectieve beleving van externe veiligheid.

Tot slot vormen de media een andere belangrijke bron van informatie. Zij geven een indicatie van de publieke opinie. Indien hier onderwerpen aan de orde komen die betrekking hebben op externe veiligheid, mag men veronderstellen dat het onderwerp leeft onder de bevolking. Een analyse van de plaatselijke media heeft geen aanknopingspunten opgeleverd voor de subjectieve beleving van externe veiligheid.

4.3. Conclusie

De subjectieve veiligheid in onze gemeente heeft beperkte consequenties voor de aanpak van externe veiligheid. Dit is een gevolg van het ontbreken van informatie over de beleving van externe veiligheid onder onze burgers. Mogelijk dat met het oppakken van risicocommunicatie nieuwe inzichten worden verkregen. Deze kunnen vervolgens worden betrokken in het externe veiligheidsbeleid.

5. Externe veiligheid en de ruimtelijke ordening

5.1. Inleiding

Het inpassen van EV-normen in de geplande en bestaande ruimtelijke ordening is complex. Enerzijds omdat de bestaande situatie aan nieuwe, sterker wettelijk verankerde en soms strengere eisen moet gaan voldoen. Anderzijds omdat normen tijdens het planproces kunnen veranderen: een plan dat oorspronkelijk wel voldoet, kan tegen de tijd dat het plan formeel wordt getoetst, niet meer voldoen. Dit is het gevolg van wijzigende normen in de tussenliggende periode. Gemeenten zullen de koppeling tussen ruimtelijke ordening en externe veiligheid daarom slim moeten inrichten om met deze en andere knelpunten rekening te houden.

5.2. Vigerende bestemmingsplannen

Formeel moeten bestemmingsplannen elke 10 jaar worden geactualiseerd. In de praktijk vigeren echter bestemmingsplannen van vele tientallen jaren oud. Over het algemeen zijn dit bestemmingsplannen voor het centrum of voor oude industrieterreinen, omdat het accent bij het maken van bestemmingsplannen ligt op uitbreidingsgebieden.

Indien het bestemmingsplan kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} /jaar-contour toestaat⁴, mag de bouwvergunning niet worden geweigerd en ontstaat een saneringssituatie. Dit fenomeen van 'verborgen saneringssituaties' is een bekend probleem, maar zolang artikel 44 van de Woningwet nog niet is aangepast behoeven bouwplannen nog niet aan EV-eisen te worden getoetst (Oranjewoud, 2006). Gemeenten hebben vaak wel zicht op de saneringssituaties ten opzichte van fysiek aanwezige objecten, maar inzicht in verborgen saneringssituaties ontbreekt veelal. Reden te meer om hier aandacht aan te besteden.

Actie 16:

Uitgezocht dient te worden of dat er momenteel een saneringssituatie aan de orde is (kwetsbare bestemmingen versus bestemmingsplannen).

Wij zijn momenteel bezig met de actualisatie van de bestemmingsplannen. Het is niet geheel uitgesloten dat er op basis van de vigerende bestemmingsplannen mogelijkheden zijn voor kwetsbare objecten in de plaatsgebonden risicocontouren.

Indien er bestemmingsplannen zijn die de bouw van kwetsbare objecten in de risicocontouren niet uitsluiten, kan doorgaans snel ingegrepen worden met een voorbereidingsbesluit. Hierin verklaart de gemeenteraad dat voor een in dat besluit aangegeven gebied een bestemmingsplan wordt voorbereid. Een voorbereidingsbesluit heeft de strekking te voorkomen dat in een gebied waarvoor

⁴ De PR-contour kan worden weergegeven door een lijn op een kaart die punten met een gelijk risico met elkaar verbindt. Bij inrichtingen neemt die lijn de vorm van een cirkel aan, bij transportassen loopt hij evenwijdig aan het tracé.

een (nieuw) bestemmingsplan in voorbereiding is, zolang dat komende plan nog niet van kracht is, ontwikkelingen plaatsvinden die met dat nieuwe plan in strijd zouden zijn.

Om verborgen saneringssituaties in het vervolg te voorkomen is het verstandig om te kijken naar de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt om externe veiligheid te verankeren. Richtinggevend hiervoor zijn de wettelijke normen (zie hoofdstuk 3) en de eigen ambities (zie het visiedocument).

Actie 17:

Na inventarisatie (en eventuele voorbereidingsbesluiten) in de vigerende bestemmingsplannen regelen dat bouwvergunningen voor kwetsbare objecten in de plaatsgebonden risicocontouren worden geweigerd uit oogpunt van externe veiligheid (= het opzoeken van verborgen saneringen).

De volgende opties zijn mogelijk voor het reguleren van bestaande risicovolle bedrijven in het bestemmingsplan (RMD, 2006):

Voor plaatsgebonden risicocontouren van bestaande bedrijven/transportassen

- plaatsgebonden risicocontouren op de plankaart zetten;
- algemene voorwaarden voor beperkt kwetsbare objecten binnen PR 10^{-6} /jaar-contour;
- specifieke aanduiding van risicovolle inrichtingen.

De keuzes die men op basis van bovenstaande tabel maakt, moeten duidelijk vastgelegd worden.

Daarbij zal uitgelegd moeten worden hoe de uiteindelijke keuze voor de ruimtelijke indeling van het plangebied tot stand is gekomen. Dit gebeurt door het opstellen van een veiligheidsparagraaf.

Er is geen standaard voor de inhoud van de veiligheidsparagraaf. Voor de verantwoording van het groepsrisico zijn in het Bevi enkele voorwaarden opgenomen. De rest van de veiligheidsparagraaf is naar eigen inzicht vorm te geven. Het verdient de voorkeur een format met vaste aandachtspunten te hanteren.

Actie 18:

Het opnemen van een veiligheidsparagraaf in de bestemmingsplannen, om verantwoord om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in het invloedsgebied van bestaande risicovolle inrichtingen / transportassen.

Actie 19:

In de nog op te stellen structuurvisie bedrijventerreinen wordt de clustering van risicovolle bedrijven op bedrijventerreinen uitgewerkt. Via de ruimtelijke ordening dienen keuzes te worden gemaakt daar waar bedrijventerreinen grenzen aan (beoogde) risicoluwe gebieden. Dit geldt ook voor beperkt kwetsbare objecten en (bestaande) kwetsbare objecten op of grenzend aan bedrijventerreinen.

Actie 20:

Nadat de actiepunten 11 en 19 zijn uitgevoerd een structuurvisie externe veiligheid opstellen.

5.3. Ruimtelijke plannen

In deze paragraaf worden kort de voornaamste ruimtelijke projecten aangestipt. Het geeft een indicatie waar in globale zin een toename van het aantal mensen valt te verwachten. Die toename moet in samenhang met externe veiligheid worden gezien, zodat ontoelaatbare risico's worden voorkomen.

Actie 21:

Maken (en actueel houden) van een digitale kaart met daarop de risicobronnen en de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Asten (koppeling RIS aan GIS).

5.4. De verankering van externe veiligheid in het bestemmingsplan

Het wel of niet toelaten van risicovolle bedrijven, die er nu nog niet zijn, is eigenlijk het belangrijkste dilemma voor de afweging van risico's. De mate van toelaten van risicovolle bedrijven bepaalt hoe groot de risico's in de toekomst kunnen worden. Om dan nog te zorgen voor 'een goede ruimtelijke ordening' moet in het bestemmingsplan zoveel mogelijk preventief geregeld worden voor de scheiding van gevoelige functies en risicovolle bedrijven. Hieronder volgen enkele maatregelen die dat kunnen regelen:

Voor het beheersen van potentieel nieuwe risicocontouren

- plaatsgebonden risicocontouren op de plankaart;
- veiligheidscontour opnemen;
- uitsluiten van risicovolle bedrijven;
- vrijstellingsbevoegdheid;
- uitwaarts zoneren: 'veiligheidszone';
- inwaarts zoneren: VNG categorieën;
- PR 10^{-6} niet buiten de perceelsgrens;
- staat van bedrijven.

Het is niet de bedoeling om hier uitputtend alle mogelijkheden te behandelen. Daarvoor wordt verwezen naar de publicatie 'Naar een veiliger bestemming'.

Het groepsrisico kan niet in een contour of een andere ruimtelijke vorm weergegeven worden. Om die reden is het niet mogelijk om het groepsrisico zelf in het bestemmingsplan te verankeren. Wel kunnen normen worden gesteld aan het aantal personen dat in het gebied mag verblijven:

Voor het groepsrisico

- het direct (per bestemming een voorschrift opnemen waarin de maximale personendichtheid wordt geregeld) of indirect (algemeen geldende gemiddelde bezettingsgraad per functie) vastleggen van bevolkingsdichtheden;
- maatregelen ter beperking van het groepsrisico moeten zoveel mogelijk juridisch zijn vastgelegd;
- maatregelen in het kader van zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid moeten zover mogelijk (juridisch) zijn vastgelegd in het bestemmingsplan.

5.5. Conclusie

De mate van verantwoording van het groepsrisico is afhankelijk van de gebiedsindeling uit de beleidsvisie. Afhankelijk van het betrokken gebied – risicoluw, gemengd of intensief – is een toename van het groepsrisico al dan niet toegestaan met behulp van een beperkte of uitgebreide verantwoording van het groepsrisico.

6. De rol van risicocommunicatie

6.1. Inleiding

Risicocommunicatie is communicatie over risico's waaraan mensen blootstaan vóórdat zich een ramp of incident voordoet. Het gaat dus niet over crisiscommunicatie (de communicatie die plaatsvindt tijdens en na een ramp). Wel is goede risicocommunicatie een opmaat naar crisiscommunicatie.

Communicatie met burgers over risico's en veiligheid is een taak van gemeenten als gevolg van de Wet rampen en zware ongevallen (WRZO) en de Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding. Het is de WRZO die gemeenten verplicht om hun inwoners te informeren over de rampen en ongevallen die hen kunnen treffen, de maatregelen die de gemeente getroffen heeft ter preventie en de te volgen gedragslijn.

6.2. Uitgangspunten aanpak risicocommunicatie

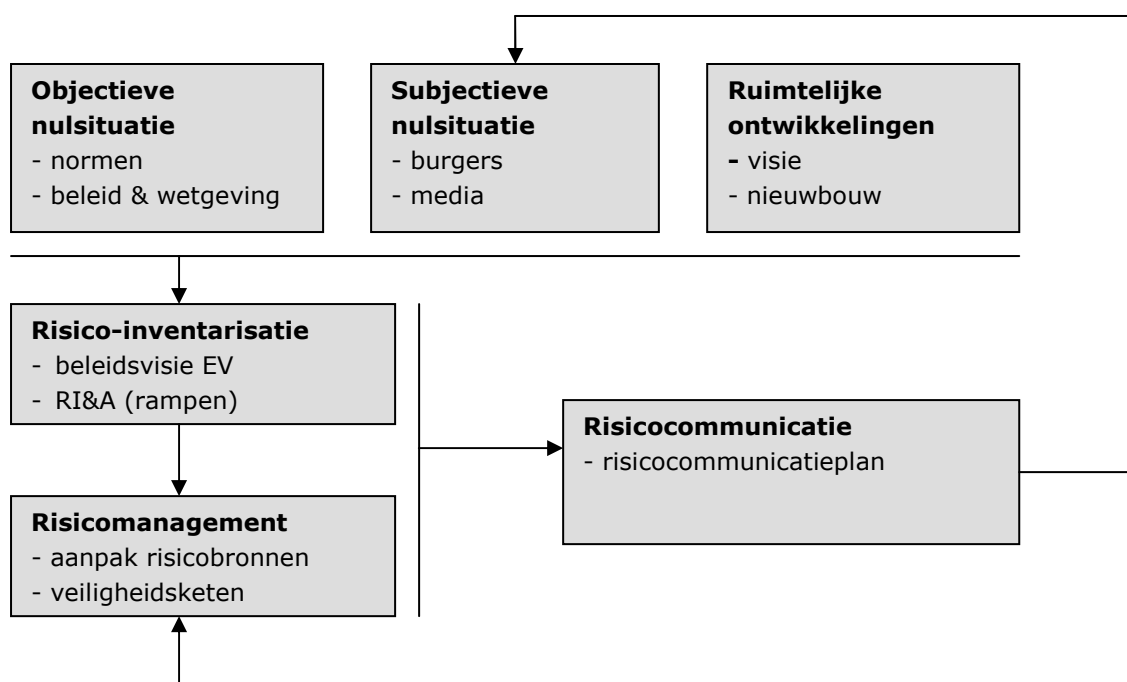
In Asten steunt de aanpak van risicocommunicatie op de volgende drie pijlers:

- Communicatie over risico's die men overal loopt. Daarvoor wordt aangesloten bij de landelijke campagne vanuit het ministerie van BZK (Denk Vooruit). De communicatiemomenten daarin worden aangegrepen er lokale invulling aan te geven. Verder is de actualiteit ideaal om op risico's te wijzen: het instellen van een rookverbod in de bossen in de zomer, de start van vuurwerkverkoop eind december etc.
- Communicatie over specifieke risico's in onze gemeente: ontploffingsgevaar door LPG-en/of propaanopslag. Die communicatie is incidenteel van karakter. Omwonenden (en andere inwoners van de gemeente) zullen eerst op de risico's gewezen worden. Is dat eenmaal gebeurd, dan kan er bij herhaling aandacht aan besteed worden, maar dan bij voorkeur gekoppeld aan de actualiteit.
- Communicatie over nieuwe risico's, bij het accepteren van die risico's. Dat is bv. in bestemmingsplannen (toestaan industrie), bij milieuvergunningen (opslag gevaarlijke stoffen) etc. Deze communicatie moet verankerd worden in werkprocessen: er moet bijvoorbeeld een risicocommunicatieparagraaf worden toegevoegd aan projectplannen voor nieuwe bestemmingsplannen. Daarnaast moet er een communicatietraject starten bij bepaalde vergunningverleningen etc.

Het risicocommunicatieplan is gekoppeld aan de beleidsvisie externe veiligheid. De communicatieadviseur sluit bij het overleg van de werkgroep externe veiligheid aan. Via dat kanaal wordt met name gewerkt aan communicatie over de gemeentespecifieke risico's. Voor communicatie over de 'normale' risico's die elke burger loopt, zoekt de communicatieadviseur aansluiting zoeken bij de landelijke campagne. In het risicocommunicatieplan is aangegeven op welke wijze dat gebeurt.

6.3. Risicocommunicatie en de beleidsvisie externe veiligheid

Ter afsluiting van dit hoofdstuk wordt aangegeven welke rol risicocommunicatie speelt in het externe veiligheidsbeleid van Asten. Het is namelijk zo dat risicocommunicatie niet los kan worden gezien van de beleidsvisie externe veiligheid. In onderstaande figuur is de samenhang tussen de risico-inventarisatie, risicomangement en risicocommunicatie weergegeven.

Figuur 2: Risicocommunicatie in relatie tot de beleidsvisie EV

De figuur kan als volgt worden geïnterpreteerd. De objectieve nulsituatie, de subjectieve nulsituatie en het in kaart brengen van de ruimtelijke ontwikkelingen vormen gezamenlijk de input van de risico-inventarisatie die is vastgelegd in de onderhavige beleidsvisie. Dit document legt de basis voor het risicomangement in onze gemeente. Onder risicomangement wordt verstaan het geheel van maatregelen dat ten aanzien van de geïnterpreteerde risico's wordt genomen. Bij deze aanpak is de veiligheidsketen (zie hoofdstuk 7) een onmisbaar instrument.

De risico-inventarisatie en het risicomangement leveren de kennis op die nodig is voor een effectieve risicocommunicatie. Men moet weten welke risico's aanwezig zijn binnen de gemeente en welke daarvan gecommuniceerd moeten worden. Bovendien moet de gemeentelijke aanpak van deze risico's aan de betrokkenen bekend worden gemaakt. Het doel hiervan is tweeledig: de burgers bewust maken van de risico's in hun omgeving en het informeren van de gemeentelijke organisatie. Een voorbeeld ter illustratie: indien de bewustmaking van burgers adequaat wordt aangepakt kan een groot deel van de subjectieve onveiligheid worden weggenomen. Dit heeft op haar beurt weer invloed op de subjectieve nulsituatie en uiteindelijk op het proces van risicomangement.

7. Aanpak en instrumenten

7.1. Inleiding

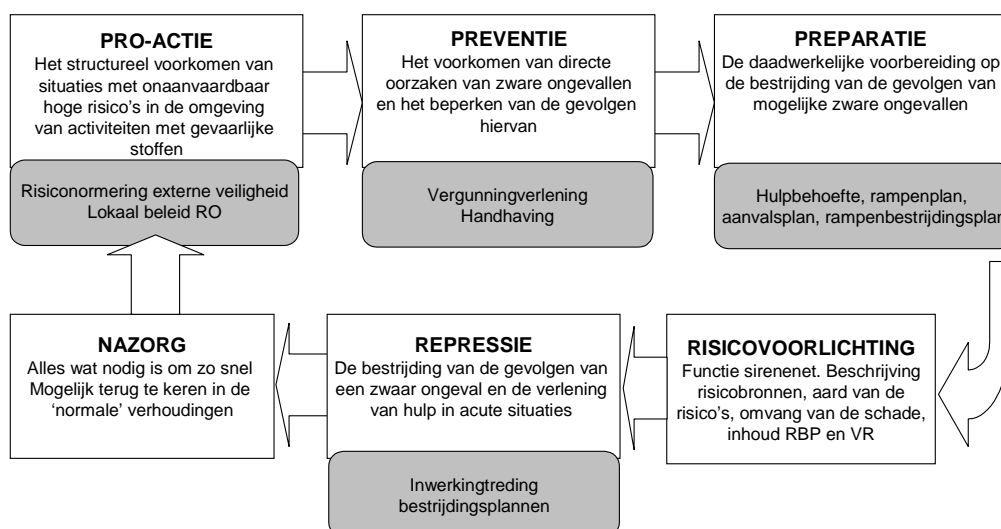
Ter ondersteuning van de aanpak van externe veiligheid is het nodig de juiste organisatorische condities te creëren. Daarom zal in dit hoofdstuk de noodzaak van een integrale aanpak worden uiteengezet met behulp van de veiligheidsketen en de ter beschikking staande instrumenten. Als afsluiting van het basisdocument zal tot slot een overzicht worden gegeven van de geconstateerde actiepunten uit dit en voorgaande hoofdstukken.

7.2. Integrale aanpak

De verschillende beleidsdisciplines binnen een gemeente kunnen een bijdrage leveren aan de aanpak van externe veiligheid. Het navolgende illustreert dit: bij een risicovol bedrijf kunnen aanpassingen worden doorgevoerd in de vergunning (afdeling milieu) zodat in het betrokken bedrijf aandacht wordt besteed aan veiligheid. In ruimtelijke plannen kan daarnaast gezorgd worden voor ruimtelijke scheiding om te voorkomen dat er teveel mensen in de directe omgeving van een dergelijk bedrijf worden gevestigd. De reeds aanwezige mensen kunnen geïnformeerd worden door middel van risicocommunicatie (afdeling communicatie) en bovendien kan hun zelfredzaamheid worden verhoogd door advies van de brandweer. De brandweer kan het risicovolle bedrijf erop wijzen hoe de veiligheid verder verhoogd kan worden.

7.2.1. De veiligheidsketen

Om de integrale samenhang bij de aanpak van externe veiligheid schematisch in kaart te brengen kan gebruik worden gemaakt van de veiligheidsketen (zie figuur 3).

Figuur 3: De veiligheidsketen

De veiligheidsketen is een operationeel instrument, dat inzichtelijk maakt waaruit de optelsom van een mogelijk ongeval met gevaarlijke stoffen bestaat. Het geeft de onderlinge verhouding tussen de betrokkenen, maatregelen en effecten van de verschillende schakels weer. De beleidsvisie externe veiligheid richt zich hoofdzakelijk op de eerste vier schakels in de veiligheidsketen (pro-actie tot en met risicovoorlichting).

Bij het hanteren van de veiligheidsketen moeten wij ons afvragen wat de eigen invloed is op de onderscheiden onderdelen van de integrale veiligheidsketen (de risicobron, overdracht en de ontvanger). Voor de analyse worden de spelers in het veld (onder andere overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties) benoemd. Er dient daarbij antwoord te worden gegeven op de vraag wie welke rol heeft in het proces.

Actie 22:

Ontwikkelen van een protocol om externe veiligheid te verankeren in de gemeentelijke werkprocessen. Zie ook verslag coachingsdag 21-03-2007.

7.2.2. Instrumenten

De gemeente Asten heeft een aantal instrumenten tot haar beschikking om invulling te geven aan het externe veiligheidsbeleid. Die instrumenten kunnen worden verdeeld over de eerste drie stappen van de veiligheidsketen. De gemeentelijke voorbereiding op repressie en nazorg vindt namelijk plaats in het kader van de preparatie. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van beschikbare instrumenten en de plaats ervan in de veiligheidsketen.

Pro-actie	Preventie	Preparatie
Milieuvergunningen en handhaving (Wet milieubeheer)		
Saneringen (Bevi)		
Routering vervoer gevaarlijke stoffen (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)		
Ontheffingen (Wet vervoer gevaarlijke stoffen)		
Bestemmingsplannen (Wro)		
Vrijstellingen (Wro)		
Vorbereidingsbesluiten (Wro)		
Gebbruiksvergunningen (Bouwbesluit, gemeentelijke bouwverordening)		
Risico-inventarisatie		
	Bouwvergunningen (Bouwbesluit)	
		Bereikbaarheidskaart
		Rampenplan (Wrzo)
		Rampenbestrijdingsplan (Wrzo)
Coördinatie, afstemming, (risico)communicatie		
Financiën		

Figuur 4: Instrumenten in relatie tot de veiligheidsketen

7.3. Overzicht actiepunten

Hieronder volgt een overzicht van alle actiepunten uit de voorgaande hoofdstukken, waarbij is aangegeven of het knel- of aandachtspunten betreffen. De criteria om te bepalen of er sprake is van een knel- of aandachtspunt zijn ontleend aan de wettelijke vereisten. Voor het plaatsgebonden risico is dit de kans op overlijden van één op de miljoen jaar (PR 10^{-6} /jaar), en voor het groepsrisico geldt de oriënterende waarde. Knelpunten zijn situaties waarbij niet aan de wettelijke vereisten wordt voldaan, aandachtspunten zijn afgeleid van de visie of betreffen activiteiten die nog moeten worden uitgevoerd.

Actie	Omschrijving	Status
1	Monitoren van de ontwikkelingen met betrekking tot de basisnetten voor rijks- en provinciale wegen.	Aandachtspunt
2	Monitoring van de relevante wet- en regelgeving	Aandachtspunt
3	Volgen van de beleidsontwikkeling beleidskader provincie Noord-Brabant.	Aandachtspunt
4	Volgen of de geplande wijzigingen daadwerkelijk worden doorgevoerd dan wel het op de voet volgen van de berichtgeving van het ministerie van VROM en de LPG-branche over de aanpak van niet-urgente saneringen.	Aandachtspunt
5	Mogelijkheden onderzoeken tot verdere sanering van de LPG-tankstations	aandachtspunt
6	Onderzoek naar de noodzaak voor het uitvoeren van een nieuwe QRA (=risicoberekening) voor het bedrijf aan het Ommelse Bos	Aandachtspunt
7	Checken toegankelijkheid en secundaire blusvoorzieningen op de bedrijventerreinen in onze gemeente.	Aandachtspunt
8	Ontwikkelen van een leidraad om de externe veiligheid van recreatiepark Prinsenmeer te waarborgen bij aanwezigheid van grote aantallen mensen.	Aandachtspunt
9	Monitoren berekening risico's A67. Zie ook Onderzoek Externe Veiligheid (SRE, 2007).	Aandachtspunt
10	Onderzoek naar de risico's van de opstelplaatsen voor tankauto's bij Motel Nobis.	Aandachtspunt
11	Op basis van de in de structuurvisie voorziene ontwikkelingen onderzoeken of de hierin opgenomen potentiële plannen in de zones van 100 meter rondom genoemde gemeentelijke wegen leiden tot een vanuit het oogpunt van externe veiligheidsbeleid ongewenste toename van het groepsrisico.	Mogelijk knelpunt/ Aandachtspunt
12	Onderzoeken of de in de inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen opgenomen schadebeperkende algemene maatregelen zinvol zijn gelet op de Astense situatie.	Mogelijk knelpunt/ Aandachtspunt
13	Inzicht in het transport van gevaarlijke stoffen over gemeentelijke wegen om antwoord te geven op de vraag of routing wenselijk is (relatie met project Brabant Veiliger: onderzoek VGS).	Aandachtspunt
14	Ligging aardgasleidingen toetsen aan nieuwe normering (na inwerkingtreding nieuwe regelgeving; wordt momenteel eind 2008	Mogelijk knelpunt/ Aandachtspunt

	<i>verwacht). Op basis daarvan bepalen of zich kwetsbare objecten bevinden binnen de risicocontouren van de leidingen.</i>	
15	<i>Aandacht besteden aan externe veiligheid in toekomstige leefbaarheidsenquêtes. Hiermee wordt inzicht verkregen in de subjectieve beleving van externe veiligheid.</i>	<i>Aandachtspunt</i>
16	<i>Uitgezocht dient te worden of dat er momenteel een saneringssituatie aan de orde is (kwetsbare bestemmingen versus bestemmingsplannen).</i>	<i>Mogelijk knelpunt/ Aandachtspunt</i>
17	<i>Na inventarisatie (en eventuele voorbereidingsbesluiten) in de vigerende bestemmingsplannen regelen dat bouwvergunningen voor kwetsbare objecten in de plaatsgebonden risicocontouren worden geweigerd uit oogpunt van externe veiligheid (= het opzoeken van verborgen saneringen).</i>	<i>Mogelijk knelpunt/ Aandachtspunt</i>
18	<i>Het opnemen van een veiligheidsparagraaf in de bestemmingsplannen, om verantwoord om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen in het invloedsgebied van <u>bestaande</u> risicovolle inrichtingen / transportassen.</i>	<i>Aandachtspunt</i>
19	<i>In de nog op te stellen structuurvisie bedrijventerreinen wordt de clustering van risicovolle bedrijven op bedrijventerreinen uitgewerkt. Via de ruimtelijke ordening dienen keuzes te worden gemaakt daar waar bedrijventerreinen grenzen aan (beoogde) risicoluwe gebieden. Dit geldt ook voor beperkt kwetsbare objecten en (bestaande) kwetsbare objecten op of grenzend aan bedrijventerreinen.</i>	<i>Aandachtspunt</i>
20	<i>Nadat de actiepunten 11 en 19 zijn uitgevoerd de beleidsvisie en het basisdocument omzetten in een structuurvisie externe veiligheid.</i>	<i>Aandachtspunt</i>
21	<i>Maken (en actueel houden) van een digitale kaart met daarop de risicobronnen en de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Asten (koppeling RIS aan GIS)</i>	<i>Aandachtspunt</i>
22	<i>Ontwikkelen van een protocol om externe veiligheid te verankeren in de gemeentelijke werkprocessen. Zie ook verslag coachingsdag 21-03-2007.</i>	<i>Aandachtspunt</i>

Referenties

- Gemeente Asten (2007), *Integraal veiligheidsbeleid 2007-2010*, Asten.
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, VROM & VNG (2003), *Handreiking Risicocommunicatie*, Den Haag.
- Ministerie van VROM (2004), *Handreiking verantwoordingsplicht Groepsrisico*, Den Haag.
- Oranjewoud (2006a), *Rapport externe veiligheid en het bestemmingsplan. Onderzoek naar de uitvoeringspraktijk van het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen', in bijzonder de verankering van externe veiligheid in het bestemmingsplan*, Deventer.
- Provincie Noord-Brabant (2006), *Raamwerk Beleidsvisie Externe Veiligheid. Hulpmiddel voor een lokale aanpak*, 's-Hertogenbosch.
- Provincie Noord-Brabant (2006), *Brabant Veiliger 2006-2010. Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2007*, 's-Hertogenbosch.
- Provincie Noord-Brabant (2007), *Brabant Veiliger 2006-2010. Verslag coachingsdag gemeente Asten 21 maart 2007*.
- RMD (2006), *Externe veiligheid in het bestemmingsplan*, Roosendaal.
- SRE (2006), *Onderzoeksrapport externe veiligheid gemeente Asten*, Asten.

Bijlage 1 Begrippenlijst externe veiligheid (Bevi)

Beperkt kwetsbaar object

Onder een 'beperkt kwetsbaar object' wordt verstaan:

- a. 1: verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare;
2: dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van minder of gelijk aan 1500 m² per object;
- c. restaurants, voor zover hierin geen grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn;
- d. winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van minder of gelijk aan 2000 m², voor zover zij geen onderdeel uitmaken van een complex waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd, waarvan het gezamenlijk bruto oppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en waarin een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- e. sporthallen, zwembaden en speeltuinen;
- f. sport- en kampeerreinen en terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voor zover zij niet bestemd zijn voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen;
- g. bedrijfsgebouwen, voor zover zij geen gebouwen zijn waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn zoals:
- h. kantoorgebouwen en hotels met een bruto oppervlak van meer dan 1500 m² per object;
- i. complexen, waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt, en winkels met een totaal oppervlak van meer dan 2000 m² per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- j. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn;
- k. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

BEVI (Besluit externe veiligheid inrichtingen)

Het Bevi legt veiligheidsnormen op aanbedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij huizen, ziekenhuizen, scholen of winkels. Het besluit verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf de inwerkingtreding van het besluit bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van ruimtelijke besluiten met externe veiligheid rekening te houden. Het besluit is - op enkele onderdelen na - op 27 oktober 2004 in werking getreden.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap, of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een ruimtelijk besluit. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en naleven van regels.

BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen)

Het voorkomen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en het beperken van de gevolgen daarvan voor mens en milieu.

Buisleiding

Transport van gevaarlijke stoffen kan ook plaatsvinden door buisleidingen (pijpleidingen) zoals hoge- en middendruk aardgasleidingen (regionale en (inter-)nationale aardgasleidingen) en leidingen voor transport van chemische – soms ook giftige – vloeistoffen of gassen. Meestal gaat het om ondergrondse leidingen.

Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

De circulaire legt veiligheidsnormen vast rondom transportroutes en vormt de basis voor toekomstige wetgeving.

Externe veiligheid

Onder externe veiligheid verstaat men het beheersen van risico's die voortvloeien uit de opslag, productie, het gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Externe veiligheid wordt in beeld gebracht op basis van de kans om buiten een inrichting te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Geprojecteerd object

Nog niet aanwezig object dat op grond van het voor het betrokken gebied geldende ruimtelijke besluiten toelaatbaar is. Het besluit vertaalt het plaatsgebonden risico (PR) naar een vaste afstand vanaf een referentiepunt (de risicobron) waarbinnen eisen gesteld worden aan de aanwezigheid van bebouwing. Het betreft hier zowel reeds aanwezige bebouwing als bebouwing die nog niet aanwezig is maar wel volgens het geldende ruimtelijke besluiten is toegestaan.

Gevaarlijke stof

Een stof of preparaat dat bij of krachtens het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten is ingedeeld in een categorie als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) of een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (ADR). Een stof die op grond van de ADR niet en op grond van de Wms wel als een gevaarlijke stof wordt beschouwd, valt dus onder de werking van het Bevi. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit.

Grenswaarde

Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden instandgehouden. Bij het begrip grenswaarde hoort de term 'in acht nemen'. De term 'in acht nemen' betekent dat die waarde niet mag worden overschreden.

Groepsrisico (GR)

Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen (minimaal 10) overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting. Het GR houdt rekening met een dichtheid van het daadwerkelijke aantal personen per hectare rondom een risicovolle inrichting. De basisstelling is dat hoe meer personen zich per hectare in het schadegebied van een inrichting waar een ongeval met gevaarlijke stoffen heeft plaatsgevonden bevinden, hoe groter het aantal (potentiële) slachtoffers is. Het GR kan worden weergegeven in een grafiek met op de horizontale as het aantal dodelijke slachtoffers en op de verticale as de cumulatieve kansen per jaar op ten minste dat aantal slachtoffers, de zogenaamde fN-curve.

Inrichting

Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht. In de praktijk wordt in plaats van 'inrichting' vaak gesproken van 'bedrijf'.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is het gebied waarin volgens de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico van categoriale inrichtingen. Het invloedsgebied voor het groepsrisico is het gebied gelegen tussen de risicovolle inrichting en de 1% letaliteitsgrens. In afwijking hiervan geldt voor LPG-tankstations, PGS 15-bedrijven en NH₃ koelinstallaties vastgestelde waarden voor de grootte van het invloedsgebied.

De effecten van een mogelijk incident reiken echter vaak veel verder dan de 1% letaliteitsgrens. Denk hierbij aan slachtoffers met eerste- en tweedegraads brandwonden. De regionale brandweer kijkt in haar advies verder dan de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer adviseert immers op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. De beperking van de ramp wordt hierbij vooral bepaald door de mogelijkheid om nog levende slachtoffers te redden. Een groot deel van die slachtoffers bevindt zich mogelijk buiten de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer heeft immers ook taken op basis van de Brandweerwet 1985 en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo).

Kwetsbaar object

De wetgeving verdeelt gevoelige objecten in beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Deze verdeling is gemaakt om bepaalde groepen mensen in het bijzonder te beschermen. Dit onderscheid resulteert in een aantal criteria en anderzijds in met naam genoemde objecten. De norm voor het plaatsgebonden risico is voor kwetsbare objecten een grenswaarde en voor beperkt kwetsbare objecten een richtwaarde. Kwetsbare objecten zijn:

- a) woningen, niet zijnde verspreid liggende woningen van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen per hectare of dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b) gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:

- 1) ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - 2) scholen;
 - 3) gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
 - 4) Ontwerp Integrale Beleidsvisie Externe Veiligheid / 28 november 2005/definitieve conceptversie 2.09
- c) gebouwen waarin grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig plegen te zijn, zoals: kantoren en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object;
- d) complexen, waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per object, voor zover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- e) kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen van het jaar.

Buitengebied als tuinen etc. wordt ook als kwetsbaar beschouwd.

(Kwetsbare objecten die behoren tot een inrichting als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a tot en met h, worden voor de toepassing van dit besluit, behoudens de artikelen 12 en 13 en de artikelen 15 en 16, voorzover de artikelen 15 en 16 betrekking hebben op het groepsrisico, niet beschouwd als kwetsbare onderscheidenlijk beperkt kwetsbare objecten.)

Oriëntatiewaarde

De norm voor het groepsrisico geldt als oriëntatiewaarde. Het bevoegde gezag mag hiervan afwijken als daar gewichtige redenen (motivatiebeginsel) voor zijn. In de motivering gaat het vooral om het uitleggen en toegankelijk maken van de belangenafweging. Dat wil zeggen dat de afweging begrijpelijk is en dat de redenering, waarom er wel of niet wordt afgeweken kan worden, inzichtelijk is.

Plaatsgebonden risico (PR)

Bij het PR gaat het om de kans per jaar gemiddeld dat een persoon op een bepaalde geografische plaats in de directe omgeving van een inrichting overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in die inrichting. Uitgangspunt is dat deze persoon onbeschermd en permanent op die plaats aanwezig is. Het plaatsgebonden risico is aan te geven met het tekenen van een risicocontour om de inrichting. Het Bevi stelt de eis dat in de contour van 10⁻⁶ rondom de risicovolle inrichting geen kwetsbare functies mogen voorkomen. In de contour van 10⁻⁵ mogen zich geen beperkt kwetsbare functies bevinden. 10⁻⁵ contour = risico van 1:100.000 per jaar op overlijden 10⁻⁶ contour = risico van 1:1.000.000 per jaar op overlijden

QRA (Quantitative Risk Analysis)

In het Nederlands wordt gesproken over een Kwantitatieve Risico Analyse, in de regel afgekort als QRA. Een QRA is een risicoberekening veelal voor activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook voor andere activiteiten zoals windturbines of luchthavens kunnen risicoberekeningen worden uitgevoerd. Een QRA heeft één of meerdere contouren als resultaat, conform de richtlijnen van PGS 3 (voormalige CPR 18).

Richtwaarde

Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden standgehouden. Bij het begrip richtwaarde hoort de term 'rekening houden met'. Deze term houdt in, dat slechts om gewichtige redenen van die waarde mag worden afgeweken. Richtwaarde is een wettelijk begrip en heeft – in tegenstelling tot een oriëntatiewaarde – een juridische status!

RIS (Risiko Informatie Systeem)

De provincies beschikken over een kaart waarop de locaties met risicovolle bedrijven zijn weergegeven. Hierop staan ook transportroutes (gevaarlijke stoffen), mogelijke overstromingsgebieden en gebieden waar bosbranden kunnen voorkomen. Zowel het ministerie van BZK als het ministerie van VROM zijn in 2002 begonnen met het in beeld brengen van de risico's in de leefomgeving van de burger. Het ministerie van BZK heeft de provincie opdracht gegeven om een risicokaart te maken waarbij de risicovolle inrichtingen met contouren op kaart gezet worden. Het RIS heeft en krijgt geen wettelijke status. De gemeenten hebben gegevens aangeleverd aan de provincie aangeleverd die zijn gebruikt voor het vullen van het RIS.

Risiko

Het risico van gevaarlijke activiteiten wordt onderverdeeld in twee aspecten, namelijk in kansen en effecten:

- . kans: de berekende kans dat een bepaald ongeval of een ramp zich voordoet. Deze kans wordt gecombineerd met de kans dat er mensen door het ongeval overlijden. Op de risicokaart kunnen deze kansen soms in de vorm van risicocontouren worden weergegeven;
- . effect: wanneer er een ongeval of een ramp gebeurt, heeft dat in een bepaald gebied effecten. Op de risicokaart kan dit effectgebied aangegeven worden.

Risicoanalyse

Een risicoberekening met als resultaat één of meer risicocontour(en).

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- . bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart. Binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicoregister

Het risicoregister is een landelijk register waarin in opdracht van het ministerie van VROM risicosituaties met gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd. In het register staan alle bedrijven die giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen verwerken of opslaan. Het register is een van de actiepunten van de overheid na de vuurwerkramp in Enschede (op 13 mei 2000). Het ministerie is bezig met het verplicht stellen voor bevoegd gezag om het risicoregister in te vullen en actueel te

houden. Voor de inrichtingen waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, krijgt deze de verantwoordelijkheid om de gegevens in te voeren en actueel te houden.

Risicovolle bedrijven

Bedrijven waarvan het invloedsgebied tot buiten de inrichtingsgrens reikt. Bedrijven die onder de criteria van het RIS of Bevi vallen.

Route gevaarlijke stoffen

Gemeenten zijn bevoegd om routes voor vervoer van gevaarlijke stoffen vast te stellen. Hierover moet het transport van gevaarlijke stoffen plaatsvinden (routeplichtige transporten).

Slachtoffer

Slachtoffers zijn de personen die gewond zijn geraakt of zijn overleden als gevolg van een ongeval of ramp.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in het effectgebied in staat zijn om zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen. Daarnaast wordt ook steeds meer gesproken over “redzaamheid” (de ander in veiligheid brengen). De advisering kan zich hier richten op de voorlichting en de alarmering ter verhoging van de zelfredzaamheid.

Bijlage 2 Samenstelling werkgroep

Gemeente Asten

Mw. D. van Houts (projectleider)	Integrale veiligheid
Mw. G. de Kort	Milieuzaken
Dhr. F. van Oorschot	Brandweer
Mw. L. Wiersma	Ruimtelijke Ordening
Mw. M. Bouten	Ruimtelijke Ordening
Dhr. R. Ariaens	Regionale Brandweer
Dhr. P. Greijn	Communicatie

SRE Milieudienst

Dhr. J. Kooistra (projectleider)	Helmond
Dhr. R. Hovestad	Advies

Bijlage 3 Juridisch kader

Externe veiligheid is relevant bij risicovolle inrichtingen met betrekking tot het verlenen van milieuvergunningen en het nemen van ruimtelijke ordeningsbesluiten en bij het transport van risicovolle stoffen. Voor de verschillende inrichtingen (bedrijven) en soorten vervoer is er wet- en regelgeving. Deze bijlage geeft antwoord op de vraag welke wet- en regelgeving er per onderdeel van toepassing is.

Inrichtingen

In 2004 is het 'Besluit externe veiligheid inrichtingen' (Bevi) in werking getreden. Hierin zijn risiconormen voor de externe veiligheid met betrekking tot bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

Milieu heeft bij het verlenen van de milieuvergunning voor een risicovolle inrichting te maken met de wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid. De milieuvergunningen met betrekking tot externe veiligheid zijn:

- ⇒ Oprichtingsvergunningen (art. 8.1, eerste lid, onder a van de Wm);
- ⇒ Inrichtingen die veranderen of waarvan de werking verandert (art. 8.1, eerste lid, onder b van de Wm, als de aanvraag nadelige gevolgen heeft voor het plaatsgebonden risico);
- ⇒ Revisievergunningen (art. 8.4 van de Wm) met betrekking tot:
 - Inrichtingen waarop het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO) van toepassing is;
 - Inrichtingen die zijn bestemd door de opslag in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1c van het BRZO, al dan niet in combinatie met andere stoffen en producten;
 - Door de Minister bij Regeling aangewezen categorieën van inrichtingen waarvan het plaatsgebonden risico volgens die Regeling hoger is of kan zijn dan 10^{-6} per jaar, niet zijnde inrichtingen die onder de werkingssfeer vallen van artikel 8.40 van de Wm;
 - Een LPG-tankstation als bedoeld in art. 1 van het Besluit LPG-tankstations milieubeheer;
 - Inrichtingen waar gevaarlijke stoffen, gevaarlijke afvalstoffen of bestrijdingsmiddelen in emballage worden opgeslagen in een hoeveelheid groter dan 10.000 kg per opslagplaats;
 - Een inrichting waarin een koel- of vriesinstallatie aanwezig is met een inhoud van meer dan 400 kg ammoniak;
 - Door de Minister bij Regeling aangewezen categorieën van inrichtingen waarvan het plaatsgebonden risico volgens die Regeling hoger is of kan zijn dan 10^{-6} per jaar en waarvoor bij die Regeling afstanden tot al dan niet geprojecteerde kwetsbare en beperkt kwetsbare afstanden zijn vastgesteld, niet zijnde inrichtingen die onder de werkingssfeer vallen van artikel 8.40 van de Wm;
- ⇒ Voorschriften toevoegen in het belang van het milieu artikel 8.12 en 8.13 van de Wm.

Ruimtelijke Ordening heeft te maken met externe veiligheid indien één van onderstaande procedures zich afspeelt binnen het invloedsgebied van een risicovolle inrichting of transportlijn.

- ⇒ Binnen de Wet op de ruimtelijke ordening (WRO):
 - Nieuw ruimtelijk besluit (artikel 10);
 - Wijzigingsplannen (artikel 11, eerste en tweede lid);

- Binnenplanse vrijstellingen (artikel 15, eerste lid);
- Tijdelijke vrijstellingen (artikel 17, eerste lid);
- Zelfstandige procedures (artikel 19, eerste, tweede en derde lid).
- ☰ Binnen de Woningwet:
 - Ontheffing bouwverordening (artikel 11).

Overigens dient opgemerkt te worden dat het Bevi tevens regelt dat de gemeente in het bestemmingsplan aantoont dat ze conform regelgeving omgaat met externe veiligheid.

Verkeer en vervoer

Rijk, provincie en gemeente kunnen vervoersbesluiten nemen die getoetst moeten worden op externe veiligheid. Het gaat om:

- ☰ MER procedures als gevolg van de Wet milieubeheer in verband met aanleg van wegen en buisleidingen;
- ☰ Een besluit op grond van de Tracéwet;
- ☰ Vervoersbesluit op grond van een verordening vanwege een provincie, gemeente of waterschap;
- ☰ Spoorwegwet;
- ☰ Wet vervoer gevaarlijke stoffen in het kader van de vaststelling van een routing voor het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- ☰ Mijnbouwbesluit: artikel 95 in verband met de vergunning voor het aanleggen van een pijpleiding;
- ☰ Wet milieubeheer: artikel 8.1, in verband met de beperking van de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van goederen van en naar de inrichting (in de onmiddellijke omgeving van de inrichting).

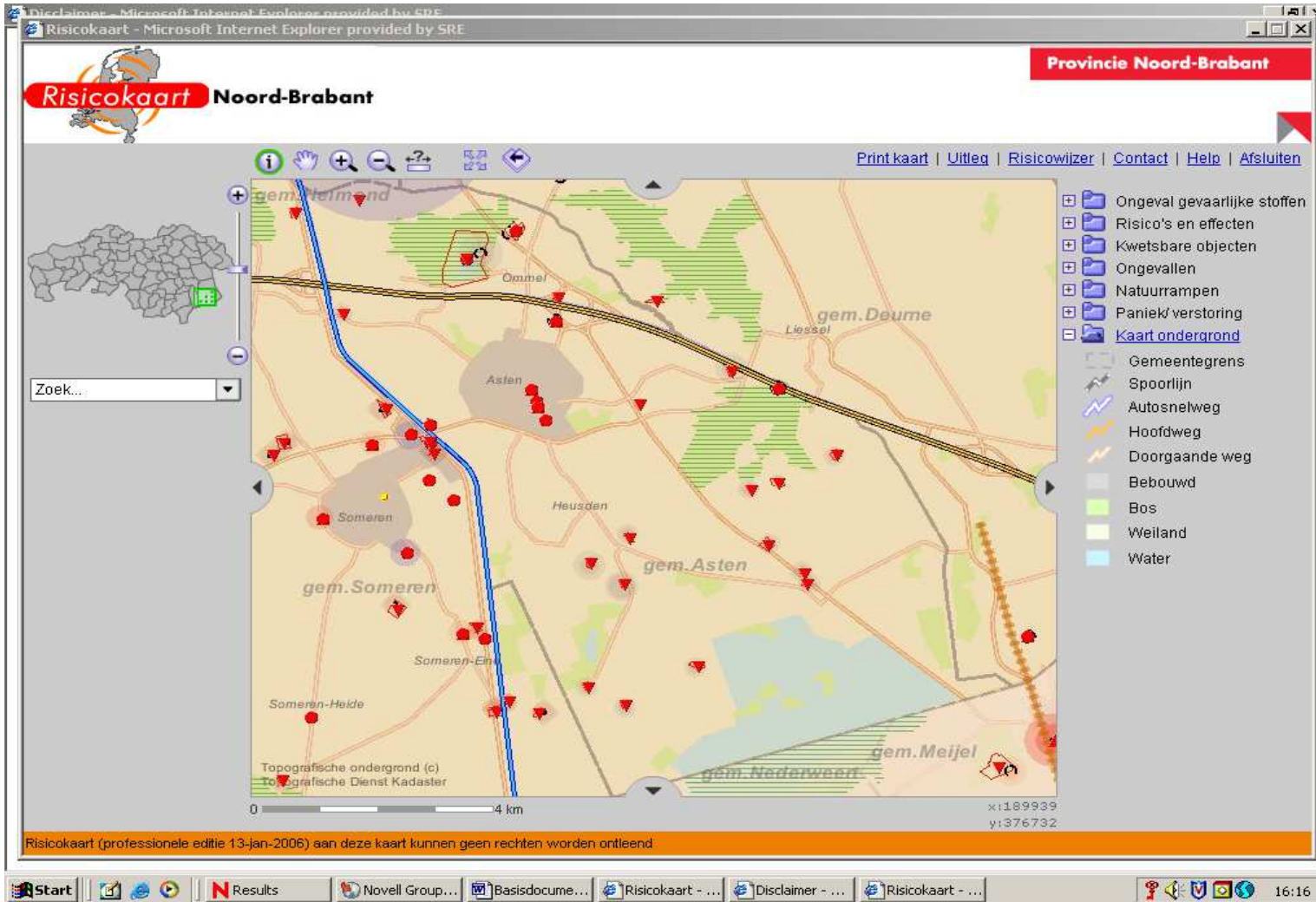
Regionale Brandweer als wettelijke adviseur

Conform artikel 3.5 lid 3 van de Algemene wet bestuursrecht worden wettelijke adviseurs aangewezen ter advisering van een bestuursorgaan. In het kader van alle besluiten waar men te maken heeft met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) inzake besluitvorming op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening of Wet milieubeheer dient de regionale brandweer in de gelegenheid gesteld te worden om advies uit te brengen. De adviestaak van de regionale brandweer is vastgelegd in het Bevi in respectievelijk artikel 12, lid 3 en artikel 13, lid 3. In het advies dient de regionale brandweer zich te richten op de verantwoording van het groepsrisico en de mogelijkheden tot voorbereiding op bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval, inclusief de zelfredzaamheid. Inzake besluitvorming op grond van de Nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) is het nog niet verplicht maar zeer wenselijk dat de regionale brandweer in de gelegenheid gesteld wordt om advies uit te brengen.

De brandweer baseert haar advies op de volgende wetgeving:

- ☰ Brandweernet 1985;
- ☰ Wet rampen en zware ongevallen;
- ☰ Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding.

Bijlage 4 Risicokaart Asten (november 2007)

Bron: professionele risicokaart (provincie Noord-Brabant)

Bijlage 5 Lijst van risicovolle bedrijven (status: november 2007)

Id-risikaart	Naam	Stoffen	Adres	X-Coörd.	Y-Coörd.	PR-contour 10-6 (m)	GR-contour (m)	Plaats
1658	Flandrex	Ammoniak	Ommelse Bos 5 *****)	180059,8	382616,0	0**	200	Ommel
1680	Texaco bv BEM 304	Lpg	Rijksweg A67 2 ZZ	184597,4	379520,4	110	150	Asten
1666	Van Golstein Brouwers b.v.	Lpg	Tuinstraat 18	180269,2	379486,6	45	150	Asten
1671	Tank- en servicestation Easyfill	Lpg	Emmastraat 73	180381,6	379190,1	45	150	Asten
1672	Nobis Asten b.v.	Lpg	Nobisweg 3	180741,0	380830,7	110	150	Asten
1660	Recreatiepark Prinsenmeer b.v.	Propaan (18 m3)	Beekstraat 31	179414,2	382103,7	95	235 ***)	Ommel
16833	Mts. Smits	Propaan (18 m3)	Leensel 5	183762,2	379914,2	0 ****)	150	Asten
16835	J.G.M. van Deursen	Propaan (18 m3)	Merelweg 18	181305,5	376131,6	0 ****)	150	Heusden
16825	J.A.H.M. Verhoijzen	Propaan (26,7 m3)	Gezandebaan 39a	181865,8	375742,2	0 ****)	150	Heusden
16822	L. Verberne	Propaan (3 m3)	Brand 5	182174,5	379212,0	0 ****)	150	Asten
16841	Th. Adriaans	Propaan (3 m3)	Oostappensedijk 70	177305,5	383128,6	0 ****)	150	Ommel
16842	P.W.S. Ulen	Propaan (3 m3)	Roerdompweg 2	184567,0	377777,5	0 ****)	150	Heusden
16839	H. van Bussel	Propaan (4 m3)	Jan van Havenstraat 35	180737,5	381226,5	0 ****)	150	Ommel
16834	A. Meulendijks	Propaan (5 m3)	Meijlzeweg 61	185121,5	375794,7	0 ****)	150	Heusden
16838	MTs. Van Bussel	Propaan (5 m3)	Gezande Baan 32-34	181253,4	373813,0	0 ****)	150	Heusden
16840	G.P.M. Verberne	Propaan (5 m3)	Vlosbergweg 5	184419,4	376555,4	0 ****)	150	Heusden
16843	C.P.A.M. Rademakers	Propaan (5 m3)	Smientweg 1	184066,7	377599,7	0 ****)	150	Heusden
16823	J.M.P.N. Koolen	Propaan (8 m3)	Dijkstraat 72	177011,5	380967,2	0 ****)	150	Asten
16826	J.G. Verberne	Propaan (8 m3)	Gruttoweg 3	184982,0	376023,4	0 ****)	150	Heusden
16828	M.T.M. Berkers	Propaan (8 m3)	Kokmeeuwenweg 15	183141,4	374188,5	0 ****)	150	Heusden
16830	J.J.F. Berkvens	Propaan (8 m3)	Kruisbaan 2	181918,1	373417,3	0 ****)	150	Heusden
16836	J.A.F. van Gog	Propaan (8 m3)	Pijlstaartweg 13	185554,0	378231,1	0 ****)	150	Asten
16837	P.M.J. Driessen	Propaan (8 m3)	Bleekerweg 4	181965,2	376739,0	0 ****)	150	Heusden
1677	Brandenburch bv	Stof	Kanaalweg 7	178490,4	378829,1	0 **)	0 **)	Asten
1676	Fa. Slaats*	Stof	Wolfsberg 35	180504,9	378939,1	0 **)	0 **)	Asten
2773	Verstappen Tweewielers*	Vuurwerk	Emmastraat 57	180370,4	379313,1	8	8	Asten

*) Geen risicovolle inrichtingen ihkv BEVI

**) contour ligt binnen inrichtingsgrens

***) Uit gevarenkaart nr. 6 effectafstand afgeleid de letale afstand met een 35 m3 tankauto met vullen meer dan 5 keer/jr.

****) Propaantanks

*****) Aangezien ervan uitgegaan wordt dat deze tanks minder dan 5 keer/jr gevuld worden is er volgens gevarenkaart 6 een risicoafstand van 0 m.